

Osman – Pavličićev simbol hrvatske književnosti

Hrvatski književnik Pavao Pavličić rođen je u gradu na Dunavu, Vukovaru. U svom intertekstualnom romanu „Koraljna vrata“ Pavličić predstavlja Gundulićevo djelo „Osman“ kao simbol hrvatske književnosti. Ivan Gundulić, hrvatski barokni pisac koji je ujedno bio i plemić, rođen je u Dubrovniku. Uz njegova djela „Dubravka“ i „Suze sina razmetnoga“, povijesni ep „Osman“ smatra se jednim od njegovih najznačajnijih djela.

Postmodernistički pisac Pavao Pavličić na vrlo neobičan, što više i dosjetljiv način, usporedio je nesavršenost „Osmana“, to jest nedostatak 14. i 15. pjevanja s hrvatskom književnošću toga doba. Imajući na umu da većina ljudi nije bila spremna prihvatiti novije načine pisanja pa čak i neke promjene u društvu, u djelu „Koraljna vrata“ to je i prikazao. Stanovnici otoka, a osobito Zora simboliziraju odnos naroda prema novitetima u književnosti. Drugim riječima, nisu spremni prihvatiti promjene te imaju brojne predrasude o svemu što se razlikuje od njihovog dosadašnjeg vjerovanja. S druge strane u samom liku Krste Brodnjaka nalaze se svi oni koji se zalažu za neke promjene pa i suvremeniji način pisanja. Ponajviše sam Pavao Pavličić govori upravo putem lika Krste Brodnjaka. On je zapravo bio taj koji je pronalazanjem dva izgubljena pjevanja pronašao točno ono što nedostaje hrvatskoj književnosti, a to je prihvaćanje različitosti. Tu prazninu u djelu „Osman“ upotpunio je tako što je u svom alegoričnom romanu „Koraljna vrata“ koristio suvremene elemente kriminalistike, fantastike pa čak i neke aktualne teme i probleme s kojima se pojedinac može susreti u životu (dijete koje odrasta u problematičnoj obitelji, problemi u braku i slično). Tim Osmanom kojeg je nadopunio na svoj jedinstven način, istaknuo je hrvatsku književnost u odnosu na književnosti drugih naroda. Ako uzmemo u obzir povijesni kontekst u kojem je djelo nastalo (ustanak kosovskih rudara), lik Zore može prikazati i one koji su smatrali Jugoslaviju savršenom te nisu bili voljni čak ni saslušati stavove koji se razlikuju od njihovih. Tako i lik Krste Brodnjaka može predstavljati sve one koji su buđenjem svoje nacionalne svijesti uzrokovali nastanak Hrvatske samostalne države. To dodatno može potvrditi i činjenica da je otok Lastovo jedan od najudaljenijih otoka Jadranske obale. Upravo takva izolirana mjesta koja su udaljena od utjecaja drugih mogu biti ona u kojima se mogu donijeti bitne odluke i promjene u načinu života. Nekada je za prihvaćanje nesavršenosti u književnim djelima potrebno i u životu prihvatiti sebe kao pojedinca nesavršenim i različitim. Metaforički to je i sam Pavličić želio poručiti kada Krsto Brodnjak sam sebe nije prihvatio kao pojedinca te je sam sebi, odnosno svom oku u čaši, koje je gledalo njega nesavršenog, okrenuo leđa. Tek kada svatko prihvati sebe kao nesavršenu osobu, mnogo lakše prihvatit će i drugoga, a u konačnici i novitete u načinu pisanja. Uz to, ovo djelo nastalo je točno 400 godina nakon Gundulićeva rođenja. Time je Pavličić želio ponovno oživjeti tu vrstu nesavršenosti i alegorično pokazati u svom djelu kako, da smo svi savršeni, hrvatska književnost ne bi imala tu čar kojom bi se isticala. Ujedno, i boja Pelegrinove krvi, boja je koraljnih vrata čime je zapravo autor svojim novijim načinom pisanja

prošao kroz vrata prihvaćanja nesavršenosti i modernih pogleda na svijet koja su, sve u svemu, bila ono nešto što je nadopunilo Osmana, a i hrvatsku književnost.

Nesavršenost je nešto što povezuje sve ljude na Zemlji. I ta nesavršenost je nešto što nosimo sa sobom u kostima, nešto što će zauvijek čučati negdje u nama. Uvijek je tu s nekim razlogom te se uvijek nešto može naučiti iz nje. Isto kao što ne bismo vidjeli sjaj zvijezda na nebu da oko njih nije tama. I samo onda kada smo spremni prihvatiti sve svoje kvalitete, vrijednosti i odlike, moći ćemo biti svoje svjetlo u moru tog nesavršenstva, te zvijezde koje sjaje. U tom slučaju i mi sami proći ćemo kroz svoja koraljna vrata i biti to nesavršeno savršenstvo, to 14. i 15. pjevanje koje će zauvijek davati ljepotu našoj književnosti.

Aneta Kunac, 3. c